

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tartu Ringkonnakohus
Kohtukoosseis	Kai Kullerkupp, Viivi Tomson, Triin Uusen-Nacke
Määruse tegemise aeg ja koht	26. august 2016 Tartu
Tsiviilasja number	2-16-517
Tsiviilasi	AS EG Ehitus avaldus Aventur Projekt OÜ pankroti väljakuulutamiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Tartu Maakohtu 21. märtsi 2016 määrus
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Aventur Projekt OÜ määruskaebus
Kohtuistungi toimumise aeg	Kirjalik menetlus
Menetlusosalised ja nende esindajad	Määruskaebuse esitaja (võlgnik): Aventur Projekt OÜ (registrikood 11940387), seaduslik esindaja Meelis Land, lepinguline esindaja vandeadvokaat Terje Eipre Vastustaja (avaldaja/võlausaldaja): AS EG Ehitus (registrikood 11097051), lepingulised esindajad vandeadvokaat Eerik Entsik ja advokaat Mari-Liis Mets Pankrotihaldur Sirje Tael

RESOLUTSIOON

- 1. Jätta määruskaebus rahuldamata ja Tartu Maakohtu 21. märtsi 2016 määrus muutmata.**
- 2. Jätta menetluskulud ringkonnakohtus Aventur Projekt OÜ kanda.**

Edasikaebamise kord

Menetlusosalisel on õigus esitada määruskaebus Riigikohtule 15 päeva jooksul alates käesoleva määruse kättetoimetamisest.

Hagita menetluses võib menetlusosaline Riigikohtus menetlustoiminguid teha ning avaldusi ja taotlusi esitada ise või advokaadi vahendusel.

Juhul, kui menetlusosaline taotleb menetlusabi, peab ta esitama tähtaja kestel määruskaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega, annab kohus mõistliku tähtaja pärast menetlusabi taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei ole esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil.

ASJAOLUD

1. AS EG Ehitus esitas 13. jaanuaril 2016 Tartu Maakohtule avalduse Aventur Projekt OÜ (võlgnik) maksejõuetuse väljakuulutamiseks. Avalduse kohaselt sõlmisid pooled 3. mail 2013 töövõtulepingu, mille objektiks oli puhkekeskuse olmehoone ehitustööd Kõpu vallas Viljandi maakonnas. Lepingu järgi oli ehitustööde lõppemise tähtjaks 15. november 2014. Lepingu kogumaksumuseks oli 482 380 eurot, koos käibemaksuga 578 856 eurot. AS EG Ehitus ja võlgniku vahel sõlmiti tööde üleandmise-vastuvõtmise akt 31. detsembril 2014 ehitustööde üleandmise kohta maksumusega 470 556 eurot, mille kohta esitas AS EG Ehitus 31. detsembril 2014 arve, maksetähtjaks 31. oktoober 2015. Võlgniku juhatuse liige Meelis Land andis 15. jaanuaril 2015 saldokinnituse, milles kinnitas võlgnevust AS EG Ehitus ees. 4. novembril 2015 saadeti võlgnikule nõue võla likvideerimiseks. Nõuet ei täidetud. 10. detsembril 2015 saadeti võlgnikule pankrotihoiatus, milles AS EG Ehitus tegi ettepaneku tasuta võlg hiljemalt 10 päeva jooksul arvates pankrotihoiatuse kättesaamisest. Meelis Land saatis 21. detsembril 2015 AS-le EG Ehitus ettepaneku pikendada võla tasumise tähtaega või omapoolsete ettepanekute esitamise tähtaega 20 päeva võrra, s.o. kuni 11. jaanuarini 2016, mis võimaldaks esitada asjalik ja võlausaldajat rahuldav ettepanek võlaküsimuse lõplikuks lahendamiseks.

2. Maakohus nimetas 8. veebruari 2016 määrusega võlgniku ajutiseks pankrotihalduriks Sirje Taela.

3. Ajutine haldur esitas 7. märtsil 2016 aruande, mille kohaselt on võlgnik püsivalt maksejõuetu. Võlgnikul on vara 5 eurot 12 senti. 2015 aastal kahe sõiduki võõrandamistingutes esinevad PankrS § 111 lg 1 p-s 2 ja lg-s 3 märgitud tagasivõitmise alused. Muu vara olemasolu ei ole teada. Võlgniku võlgadena on kirjas üksnes võlg pankrotiavalduse esitanud võlausaldaja ees.

MAAKOHTU SEISUKOHT

4. Tartu Maakohus rahuldab 21. märtsi 2016 määrusega avalduse ja kuulutas välja võlgniku pankroti. Maakohus nimetas pankrotihalduriks Sirje Taela ning määras võlausaldajate esimese üldkoosoleku 7. aprilliks 2016 algusega kell 10.00 Viljandi kohtumajas. Maakohus kohustas võlgniku seaduslikku esindajat, juhatuse liiget Meelis Landi, andma võlgniku vande enne võlausaldajate esimest koosolekut. Kehtima jäid Tartu Maakohtu 8.veebruari 2016 määrusega kohaldatud pankrotiavalduse tagamise abinõud. Ajutise halduri tasu määrati summas 1246 eurot 20 senti, mis tuli maksta pankrotivara arvelt OÜ-le Prolex.

Maakohtu määruses esitatud põhjenduste kohaselt on võlgniku alaline maksejõuetus leidnud tõendamist ajutise pankrotihalduri aruandega ja sellele lisatud dokumentaalse materjaliga. Võlgniku varaks on raha 5 eurot 12 senti. Aastal 2015 kahe sõiduki võõrandamistingutes esinevad PankrS § 111 lg 1 p 2 ja lg 3 märgitud tagasivõitmise alused. Muu vara olemasolu ei näita registrid ega

muud andmed. Võlgnikul on võlgasid vähemalt summas 470 000 eurot. Võlgniku kohustused ei ole pandiga tagatud. Võlgnik ei ole oma maksejõuetuse kohta ajutisele haldurile selgitusi andnud. Võlgnik ei ole esitanud ka PankrS § 12 lg 2 kohaselt vastuväidet pankrotiavalduse kohta ega muid põhjendusi kohtule. Võlgnik on võlga tunnistanud, sisulisi ja kohaseid vastuväiteid võlale esitatud ei ole.

Võlgniku maksejõuetus ei ole ajutine, ta ei ole võlga tasunud arves määratud tähtajaks 31. oktoobriks 2015 ega ka kahe kuu jooksul võlgniku soovitud pikendatud tähtpäevaks 11. jaanuariks 2016. Võlgnik tunnistab võlga, kuid see võlg ei kajastu tema 2014. a. majandusaasta aruande erinevates tabelites. Võlgnikul puudub kinnisvara, muu registervara, võla tasumiseks vajalikud vahendid pangakontodel. Arvestades võlgniku kohustuste suurust ja olemasolevat vara, on ilmselge, et võlgniku vara ei kata tema kohustusi. Võlgniku pangakontode analüüs ei kinnita võlgnikul püsiva majandustegevuse olemasolu. Seetõttu saab järeldada, et võlgnikul puudub vara juurdekasvu võimalus.

Olemasolevate ja kohtule esitatud andmete alusel ei ole võimalik teha järeldusi võlgniku maksejõuetuse põhjuste kohta. Alusandmed selle kohta on võimalik koguda pankrotimenetluse käigus ja kujundada seisukoht, kas maksejõuetuse tekkimise põhjuseks on kuriteo tunnustega tegu, raske juhtimisviga või muud asjaolu PankrS § 22 lg 5 tähenduses.

Võlgnikul ei ole rahalisi vahendeid ja vara, mille arvel katta pankrotimenetluse kulud. Võlausaldaja on nõus pankrotimenetlust rahastama.

MÄÄRUSKAEBUSE ESITAJA TAOTLUS JA PÕHJENDUSED

5. Võlgnik esitas määruskaebuse, milles taotles Tartu Maakohtu 21. märtsi 2016 määruse tühistamist ja uue määruse tegemist, millega jätta pankrot välja kuulutamata. Menetluskulud palus määruskaebuse esitaja jätta vastustaja kanda.

Määruskaebuses esitatud väidete kohaselt ei ole töövõtulepingu esemeks olev töö tellijale täielikult üle antud. Töövõtja tasunõue muutub sissenõutavaks alates töö valmimisest. Võlausaldaja ei ole tõendanud töö olemasolu ja valmimist. Järelikult on tõendamata ka 470 556 euro suuruse nõude õiguslik alus.

Nõude olemasolu kindlakstegemine eeldab asjaolude tuvastamist ja õiguslike hinnangute andmist mahus, mis väljub pankrotimenetluse raamest, mistõttu ei saa pankrotiavalduse aluseks olevat nõuet lugeda selgeks ning see tuleb tõendada hagimenetluses.

AS EG Ehituse nõue ei ole kajastatud võlgniku raamatupidamises, sest võlgnik pole EG Ehituse nõuet tunnistanud ning vaidleb sellele vastu. Seda kinnitab ka asjaolu, et võlgnik pole võlausaldaja arvetelt tagasi küsinud suurt käibemaksu.

Võlgnik ei ole maksejõuetu ettevõtte. Seda kinnitab raamatupidamisbilanss seisuga 8. veebruar 2016. Võlgniku poolt on välja antud laen eraisikule, mille tagasimakse tähtaeg saabub 1. septembril 2016 summas 31 500 eurot. Võlgnikul on kassas raha 355 eurot 50 senti (määruskaebuse lisa 2). Maakohus ei täitnud võlgniku suhtes selgitamiskohustust. Kohtu käitumine oli ootamatu. Võlgnik ei saanud anda selgitusi ega esitada dokumente pankrotimenetluses. Pankroti väljakuulutamise ootamatlik.

VASTUSTAJA SEISUKOHAD JA VASTUVÄITED

6. AS EG Ehitus vaidleb määruskaebusele vastu ja taotleb selle rahuldamata jätmist.

Vastuväidete kohaselt oli menetluse kestel võlgnikul korduvalt võimalus oma vastuväidete esitamiseks võlausaldaja pankrotiavaldusele, kuid võlgnik ei esitanud sisulisi vastuväiteid ja hoidis teadlikult menetlusest kõrvale. Võlgniku 4. veebruari 2016 taotluses istungi edasilükkamiseks oli märgitud, et väidetavalt puudub vajadus pankroti väljakuulutamiseks, kuivõrd võlgnik või kolmas isik saab anda tagatise võlausaldaja nõude täitmiseks. 5. märtsi 2016 taotluses istungi edasilükkamiseks võlgniku poolt on üksnes paljasõnaliselt avaldatud, et võlgnik vaidleb pankroti väljakuulutamisele vastu. Nimetatud taotluses ei esitanud võlgnik sisulisi vastuväiteid pankrotiavaldusele ega nõudele. Võlgnik ei andnud sisulisi selgitusi ja vastuseid ka kohtu määratud ajutisele haldurile ega esitanud raamatupidamisdokumente. Kahel kohtuistungil võlgniku seaduslik või lepinguline esindaja ei osalenud.

Võlgnik soovis teadlikult ja kuritahtlikult menetlust takistada. Kohtuistungi edasilükkamine oleks menetlust venitanud. Pankrotiavalduse läbivaatamine võlgniku osavõtuta oli põhjendatud ja seaduslik PankrS 26 lg 2 alusel;

Võlausaldaja nõue võlgniku vastu on tõendatud. Seda kinnitab eelnev kohtumenetlus. Võlgniku 21. detsembri 2015 vastuses pankrotiavaldusele oli Meelis Landi poolt kinnitatud võlgnevust võlausaldaja ees summas 470 556 eurot ning avaldatud soovi võlg likvideerida.

Võlgniku väide, et ta ei ole kunagi tunnistanud võlausaldaja nõuet, on väär ja vastuolus kohtumenetluses kogutud tõenditega. Dokumentaalsetest tõenditest ja menetlusdokumentidest tuleneb selgelt, et võlgniku seaduslik esindaja, juhatuse liige Meelis Land, on korduvalt tunnistanud võlausaldaja nõude olemasolu ning võlgnik pole varasemalt kordagi viidanud mingisugustele puudustele üleantud töös. Määruskaebuses ei ole tõendatud võlgniku nõude eraisiku vastu ja kassaraha olemasolu.

Kohtu tegevus ei olnud menetlusosalistele üllatuslik. Võlgnikule anti kohtu ja ajutise halduri poolt piisavalt võimalusi oma seisukohtade ja vastuväidete esitamiseks ning kohtuistungitel osalemiseks.

RINGKONNAKOHTU SEISUKOHT

7. Ringkonnakohus leiab, et määruskaebus tuleb jätta rahuldamata ja Tartu Maakohtu 21. märtsi 2016 määrus muutmata.

Ükski määruskaebuses esitatud väide ei anna alust maakohtu vaidlustatud määruse tühistamiseks. Ringkonnakohus nõustub maakohtu määruse põhjendustega ning kooskõlas TsMS § 654 lg-ga 6 ja §-ga 659 ei pea vajalikuks neid kõiki korrata.

8. Esmalt käsitleb ringkonnakohus määruskaebuse esitaja väiteid seoses võlausaldaja AS EG Ehitus nõudega ja võlgniku väidetava maksejõulisusega.

PankrS § 31 lg 1 kohaselt kuulutab kohus pankroti välja, kui võlgnik on maksejõuetu. PankrS § 31 lg 2 teise lause järgi jätab kohus olenemata füüsilisest isikust võlgniku maksejõuetusest pankroti välja kuulutamata, kui esineb PankrS § 15 lg-s 3 nimetatud ajutise halduri nimetamata jätmise alus. Muuhulgas on PankrS § 15 lg 3 p 1 järgi selliseks aluseks olukord, kus võlgnik vaidleb nõudele põhjendatult vastu ja kohus leiab, et vaidlus nõude üle tuleb lahendada väljaspool pankrotimenetlust, ja sama sätte p 4 järgi ka olukord, kus võlausaldaja ei ole nõude olemasolu tõendanud.

PankrS § 31 lg-st 2 tuleneb selgelt, et eelnimetatud sätted ei kohaldu juriidilisest isikust võlgniku puhul. Muudatuse sätestanud kohtutäituri seaduse eelnõu (462 SE) seletuskirja järgi oli PankrS § 31 muutmise eesmärgiks lihtsustada pankroti väljakuulutamise eeldusi ja võimaldada alustada pankrotimenetlust iga juriidilisest isikust võlgniku vastu, kes on maksejõuetu. Selliselt sooviti tagada, et tsiviilkäibes ei osaleks maksejõuetud juriidilised isikud. Seega hinnatakse juriidilisest

isikust võlgniku puhul nõude selgust PankrS § 15 lg 3 p 1 järgi üksnes ajutise halduri määramisel. (Riigikohtu 10. juuni 2014 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-60-14, p-d 16).

9. Ringkonnakohus leiab, et käesoleval juhul ei tule võlgniku maksejõulisust hinnata ilma võlausaldaja, AS EG Ehitus nõudeta.

Asja materjalidest nähtuvalt oli võlgnikul menetluse kestel korduvalt võimalus oma vastuväidete esitamiseks võlausaldaja pankrotiavaldusele, kuid võlgnik sisulisi vastuväiteid ei esitanud. Võlgniku esindaja ei võtnud osa ühestki toimunud kohtuistungist, ei vastanud ajutise halduri päringutele ega esitanud raamatupidamisdokumente. Arvestades võlausaldaja nõude mõju võlgniku maksejõulisusele ning võlgniku kaebuses esitatavaid vastuväiteid, ei ole võlgniku seadusliku esindaja tegevus eelnevas kohtumenetluses kooskõlas korraliku ettevõtja hoolsusega.

Eeltoodut arvestades jätab ringkonnakohus määruskaebuses esitaja vastuväited seoses võlausaldaja nõudega tähelepanuta.

10. Järgmisena analüüsib ringkonnakohus määruskaebuse esitaja väiteid seoses maksejõuetusega.

PankrS § 1 lg 2 kohaselt on võlgnik maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Sama paragrahvi kolmanda lõike järgi on juriidilisest isikust võlgnik maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. PankrS § 22 lg 2 p 2 järgi on võlgniku varalise seisundi ja maksejõulisuse hindamine ajutise halduri ülesanne. Ajutine pankrotihaldur on praeguses asjas leidnud, et võlgnik on püsivalt maksejõuetu – nimelt nähtub ajutise halduri aruandest (II kd, tl 238-249), et võlgniku vara moodustab 5 eurot 12 senti (pangakontodel olevad rahalised vahendid) ning kahe võõrandatud sõiduki tagasivõitmise korral nende väärtus ligi 6000 eurot, võlgniku võlad aga 470 556 eurot. 31. detsembril 2014 allkirjastati võlgniku ja võlausaldaja vahel tööde üleandmise-vastuvõtmise akt ehitustööde üleandmise kohta maksumusega 470 556 eurot. 15. jaanuaril 2015 andis võlgniku seaduslik esindaja saldokinnituse, milles kinnitas võlgnevust võlausaldaja ees summas 470 556 eurot. Võlgniku esindajad ei ole nimetatud akti ega saldokinnituse kehtivust vaidlustanud. Seega on juba ainuüksi võlgniku enda avalduste kohaselt tema kohustused oluliselt suuremad tema varast. Ringkonnakohtule nähtub, et võlgnik on tunnistanud võlausaldaja nõuet ning vastupidine väide on vastuolus eelnevas kohtumenetluses kogutud tõenditega.

11. Määruskaebuse esitaja on väitnud, et Tartu Maakohus ei võimaldanud võlgnikul anda selgitusi ega esitada dokumente, jättes sellega täitmata selgitamiskohustuse TsMS § 5 lg 3 esimese lause tähenduses. Ringkonnakohtu hinnangul ei vasta toodud seisukoht tõele. Võlgniku seaduslikul esindajal võimaldati osa võtta kahest kohtuistungist (5. veebruaril 2016 ja 7. märtsil 2016), võlgniku esindaja ei võtnud osa kummastki istungist haigestumise tõttu. Kuna võlgniku seaduslik esindaja ei põhistanud oma haigust TsMS § 422 lg 3 kohase tõendiga (I kd, tl 118; kohtu seisukoht esitatud tõendi kohta I kd tl 120), oli maakohutul õigus lähtudes PankrS § 26 lg-st 2 vaadata pankrotiavaldus läbi võlgniku osavõtuta esimesel ja teisel istungil. Võlgniku seadusliku esindaja 4. veebruari 2016 taotluses istungi edasilükkamiseks oli märgitud, et väidetavalt puudub vajadus pankroti väljakuulutamiseks, kuivõrd võlgnik või kolmas isik saab anda tagatise võlausaldaja nõude täitmiseks (I kd, tl 74 jj).

5. märtsi 2016 taotluses istungi edasilükkamiseks on võlgniku poolt paljasõnaliselt avaldatud, et võlgnik vaidleb pankroti väljakuulutamisele vastu. Ringkonnakohus nõustub vastustaja seisukohaga, et võlgnik pole sisulisi vastuväiteid pankrotiavaldusele ega nõudele esitanud. Võlgnik pole vastanud ega andnud sisulisi selgitusi ka kohtu määratud ajutisele haldurile ning võlgnik pole esitanud raamatupidamisdokumente. Seega on tõenäoline, et võlgnik soovis teadlikult ja tahtlikult kohtumenetlust takistada. Ringkonnakohtu hinnangul oli pankrotiavalduse läbivaatamine võlgniku osavõtuta põhjendatud ja seaduslik PankrS § 26 lg 2 alusel.

12. Määruskaebuse rahuldamata jätmise tõttu jäävad menetluskulud TsMS § 171 lg 1 alusel võlgniku kanda.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kai Kullerkupp

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Kerstna-Vaks

/allkirjastatud digitaalselt/

Triin Uusen-Nacke